

Diskulogen

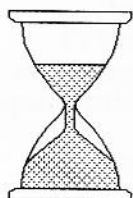
med

SLÄKTFORSKARNYTT

Nummer 23, oktober 1991

ISSN 1101-3826

(c) Föreningen DIS

Reservera
lördag 16 november 1991 för
DIS ÅRSMÖTE
Se kallelsen på sidan 3!

RAPPORTER FRÅN RIKSSTÄMMAN I OSKARSHAMN

Sveriges
Släktforskarförbunds
förbundsstämma och
ordförandekonferens

DIS GOES WEST

DISGEN

Mera om
DISGEN
Lägesrapport
Debatt
Tips

Nya grepp för
bilder i
släktforskningen

I DETTA NUMMER:

Ordföranden har ordet	2
Några rader från ...	2
Kallelse till Årsmöte	3
Motion till Årsmöte	3
Debatt	4
Karin Svensson till minne	4
DISGEN	4
Insändare	6
Laserskrivare för DISGEN	8
Förslag till stadgeändring	9
DIS goes west	9
The Computer Museum	10
SSF möten i Oskarshamn	12
SSF datorpolicy	12
DISBYT - en "släktförening"	13
Nya medlemmar	14
Får vi presentera ...	15
Forskarkontakter	16
Pressklipp	17
Väckarklockan	17
Bildhantering på gotländska	18
Lösningen till DIS-krysset	19
DISGEN v 3.5 problem	19
Efterlysning	20
Summary in English	20

Nästa nummer kommer
i december 1991, Manus
till DIS senast 15 no-
vember 1991.

Ordföranden har ordet . . .

När detta läses är vi förmodligen mitt emellan två av höstens stora begivenheter - släktforskarstämman i Oskarshamn och 5:e nordiska symposiet om datorhjälp i släktforskningen utanför Oslo. Vår avsikt är att vara väl representerade vid båda dessa tillfällen, dels för att visa upp de olika DIS-projekten, dels för att få nya intryck och idéer för det fortsatta DIS-arbetet.

På åtminstone två fronter händer det saker just nu - DISBYT och bildhantering. Båda behandlas i svenska DIS-föredrag på nordiska symposiet. Det blir föredrag också från Danmark, Finland, Norge och USA. Du kommer väl?

Antalet bidragslämnare till DISBYT-basen för datoriserat anbyte har just passerat 100. Materialet har blivit så stort att det verkar snarare vara regel än undantag att nytillkommande bidragsgivare får träff med dem som redan lämnat utdrag. Har Du lämnat utdrag ur ditt DISGEN-material till DISBYT än? Läs i DISKULOGEN nr 22 hur man gör (nr 21 om du har DISGEN 3.5)!

Om bildhantering kan du läsa mer i Björns artikel i detta nummer, den som handlar om ett besök hos vår medlem Göte Stengård i Visby, som är expert på bildlagring i PC. Möjligheten att vi framöver troligen kommer att kunna lagra bilder med referens till personer och orter i våra DISGEN-data känns lockande.

I Släkthistoriskt forum har Ulf Berggren startat en insändardebatt om föreningens engagemang i DISGEN-programmet. Ulf har nu också inkommit med en motion till DIS årsmöte i samma ämne. Du kan läsa motionen på annan plats i detta nummer. Vi publicerar också det svarsinlägg som Lars Blomberg och jag gjort i Släkthistoriskt forum. Det är viktigt att åsikter från fler medlemmar kommer fram i denna fråga.

Styrelsen kommer att formulera sitt yttrande över motionen vid styrelsemötet den 12 oktober.

Sture Bjelkåker

Några rader från redaktionen

Detta nummer av Diskulogen med Släktforskarlyst innehåller några bilder tagna vid SSf årsstämma i Oskarshamn. De enda släktforskarprogrammen utöver DISGEN som demonstrerades var Hans Frigges ANDATA. Kombinationen med Hokes färdigtryckta antavlor och datorproducerade etiketter är ju originell. Programmen Holger och SunriseGen 'lyste' med sin frånvaro.

PROGRAM- ANSVARIGA

DISGEN, DISREG - ABC80:

Göran Tengnér, se styrelsen.

DISGEN v 5 - PC, DISGEN, DISREG - ABC800:

Lars Blomberg, se styrelsen.

DISGEN v3.5, DISREG - PC:

Björn Johansson, se styrelsen.

DISGEN, DISREG - STEP/ ONE:

Jonas Medin, Björkliden,
590 61 VRETA KLOSTER
013-613 42

DISGEN v 4, DISREG - Macintosh:

Arne Wallgren, Skolvägen 29A,
433 61 PARTILLE
031-26 87 30

DISBYT, DISFOR - PC, Macintosh:

Olof Cronberg, se styrelsen.

DIS Family

Telefon: 013-13 94 73 (modem)
Hastigheter: 75/1200, 300, 1200,
2400 bps. Protokoll: 8 bitar data,
ingen paritet, 1 stoppbit ("8N1").

Diskulogen med SLÄKTFORSKARNYTT

Medlemsblad för
Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
Adress:
Sandgatan 10 kv,
582 35 LINKÖPING,
Tel 013-14 90 43 (telefonsv.)

Ansv. utgivare: Sture Bjelkåker

Redaktör: Björn Johansson

DISKULOGEN med
SLÄKTFORSKARNYTT
utkommer 4-6 gånger per år.
Prenumeration/medlemsskap:
SEK 80:- per år.
DIS postgiro: 14033-5

DIS STYRELSE

Ordförande: Sture Bjelkåker
Hässleg.5, 58267 LINKÖPING
tel 013-15 09 02

Vice ordförande: Lars Blomberg,
Ärenprisiv.111, 59062 LINGHEM
013-704 58

Sekreterare: Olof Cronberg
S.Järnvägsg.21A, 35234 VÄXJÖ
0470-217 63

Kassör: Rune Stalefors
Sländestig. 11, 58258 LINKÖPING
013-15 30 26

Ordinarie ledamöter:

Björn Johansson, Bronsålders-
gatan 21, 58268 LINKÖPING
013-15 88 31

Boo Jonsson
Hammarénsv.47, 13141 NACKA
08-716 24 35

Karl-Gustav Junhall
Enebergsv.13, 51100 KINNA
0320-125 57

Björn Molin
Trönninge 658a, 43292 VARBERG
0340-217 19

Göran Tengnér
Kyrkv. 13, 18274 STOCKSUND
08-755 63 56

Suppleanter:

Bo Kleve
Kindag. 45, 582 47 LINKÖPING
013-14 09 81

Bertil Stalefors
Arrendeg.82, 58331 LINKÖPING
013-21 37 81

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE

Medlemmarna i Föreningen för datorhjälp i släktforskningen - DIS kallas härmed till årsmöte

Lördagen den 16 nov 1991
kl 12.00

i ICLs (fd Nokias) lokaler på Teknik-
ringen 8, Mjärdevi i Linköping
(vägbeskrivning nedan).

FÖRSLAG TILL DAGORDNING:

- Mötet öppnas.
2. Val av ordförande och sekre-
tare för mötet.
3. Val av två justeringsmän, tillika
rösträknare, att jämte mötes-
ordföranden justera protokollet.
4. Fråga om mötet är behörigen
utlyst.
5. Fastställande av dagordning.
6. Styrelsens årsberättelse
a) verksamhetsberättelse
b) förvaltningsberättelse
7. Revisionsberättelse
8. Fråga om ansvarsfrihet för
styrelsen.
9. Val av ordförande på ett år.
10. Val av halva antalet övriga
styrelsemedlemmar på två år.
11. Val av styrelsesuppleanter på ett
år.
12. Val av revisorer och revisor-
suppleant på ett år.
13. Val av minst tre ledamöter i
valnämnden på ett år.
14. Behandling av inlämnad motion,
publicerad i detta nr av Disku-
logen med Släktforskarnytt.
15. Förslag till stadgeändring
16. Övriga förslag från styrelsen.
17. Fastställande av budget för det
påbörjade verksamhetsåret samt
medlemsavgift för 1992.
18. Övriga ärenden.
19. Mötet avslutas.

Efter årsmötet kommer vi att äta en
bit och sedan presentera gammal och
ny teknik.

Styrelsen

VÄGBESKRIVNING:

Tag av från E4 mot LINKÖPING
VÄSTER (den södra avfarten), sväng
mot Vimmerby - väg 34, kör i nästa
rondell 3/4 varv mot Mjärdevi, sedan
vid första ljussignalen till vänster.
ICL (fd Nokia) ligger sedan rakt
fram.

FRÅN SJ:

Gå via St Larsgatan till Trädgårds-
torget, tag Buss 215 mot Lambohov,
stig av vid Mjärdevi Centrum, mitt
emot ICL (fd Nokia).

Till årsmötet framlägger
styrelsen ett förslag till
stadgeändring med an-
ledning av DIS inträde i
Sveriges Släktforskar-
förbund. Förslaget till
stadgeändring finner
Du på sidan 9.

MOTION TILL DIS ÅRSMÖTE 1991

Efter att ha funnits i över 10 år
borde kanske DIS ha stabiliserat sig
och funnit sin form. Men jag anser
tvärtom att utvecklingen inom
dataområdet på vårt område precis
som i övrigt skett så snabbt att andra
förändringar måste ske, t ex gällande
organisationens form.

Man kan grovt dela upp DIS
verksamhet i två delar. Dels att på
olika sätt utnyttja datatekniken till
projekt som på ett eller annat sätt är
till släktforskarnas fromma. Dels
försäljning av dataprogram för
släktforskare vilket åtminstone delvis
sker i konkurrens med andra
leverantörer. Dessa två verksamheter
har egentligen mycket litet med
varandra att göra och bör enligt min
mening inte försiggå inom en och
samma organisation.

Jag föreslår att dataprogram-
tillverkningen plockas bort och görs
till en självständig programleveran-
tör.

En förening som tillvaratar
släktforskarnas intressen i datafrågor
ska självklart vara leverantörs-
oberoende! När DIS-Norge bildades
valde man att vara helt oberoende.
Svenska DIS är det f n inte av his-
toriska skäl men bör kunna visa att
man kan ändra sig. För om släkt-
forskarnas dataorganisation samtidigt
är leverantör kan man självklart inte
vara säker på att de verkligen rekom-
menderar de bästa programmen. När
DISGEN kom fanns det inget annat
svenskt program för att lagra för-
fäder. Men nu är situationen en
annan och konkurrenterna blir allt
fler. Enda fallet där det kan vara
rimligt för DIS att leverera program i
framtiden bör vara när det inte finns
några andra program av samma typ.

Om tillverkarna av DISGEN blir
oberoende kan man tänka sig en
utveckling där de börjar samarbeta
med andra programtillverkare för att
få ökade resurser. Det vore otroligt
om framtidens program för att lagra
förfäder inte vore mycket mer
avancerade än det vi sett hittills. Men
sannolikt krävs ökade resurser för
leverantören. Det kan t ex innebära
att den leverantör som även tillverkar
andra program, med större kund-
krets, har de största förutsättningarna
för att göra de bästa programmen för
släktforskare i framtiden. Att inte
göra DISGEN- tillverkningen obero-
ende riskerar att försämra konkur-
rensen så att bra, avancerade pro-
gram för släktforskarna förhindras.

Jag föreslår att årsmötet uppdrar
åt styrelsen att

- snarast börja genomföra en
förändring av DIS organisation enligt
ovanstående,

- som ett första steg låta undersöka
hur snabbt en sådan förändring kan
ske och vilka problem som då måste
lösas.

Ulf Berggren

DEBATT

I Släkthistoriskt Forum har Ulf Berggren tidigare i ett debattinlägg gett sina synpunkter på programutveckling inom DIS och om DISGENs plats. Sture Bjelkåker och Lars Blomberg har skrivit ett svarsinlägg i senaste numret av ShF. Detta inlägg återges här i ursprungligt skick - utan de tryckfel som förekom i ShF. Ett av dessa tryckfel ändrade tyvärr betydelsen av en mening.

DIS - FÖR SLÄKTFORSKARNAS BÄSTA!

I Släkthistoriskt forum 2/91 ifrågasätter Ulf Berggren om Föreningen DIS arbetar för släktforskarnas bästa genom att i egen regi framställa datorprogram för släktforskare.

Programmet DISGEN är framtaget genom ideella insatser av medlemmar med professionella kunskaper. Eftersom dessa medlemmar inte tar betalt för sitt arbete, blir resultatet ett professionellt program till ett förhållandevis lågt pris. Är inte detta bra för släktforskarna?

Ulf Berggren tycks mena att DIS på detta sätt hindrar utvecklingen av ännu bättre program, genom att kommersiella konkurrenter måste betala sina programmerare och därmed ta ut ett mycket högre pris. En sådan prisutveckling kan knappast vara till släktforskarnas bästa!

Vi kan till nöds förstå hans tankegång, men menar att detta inte kan vara något skäl för DIS och dess medlemmar att avstå från den stora förmånen att ha tillgång till medlemmar som vill använda sina yrkeskunskaper till att göra bra släktforskarprogram - till nytta och glädje för sig själva och övriga medlemmar. Ett program framtaget på ideell grund i kontinuerlig dialog med medlemmarna, syftande till maximal nytta

och användbarhet, bör gagna släktforskarna mer än ett kommersiellt program med syfte att maximera vinsten.

DISGEN är ju trots allt inte gratis för medlemmarna. Genom intäkterna från programverksamheten kan föreningen satsa på andra projekt - till släktforskarnas bästa. Och frågan är om DISBYT - det nya projektet med anbyte genom samsortering av DISGEN-användarnas datamaterial - kunnat förverkligas om DISGEN inte varit föreningens eget program. Detta är bara ett exempel på hur medlemmarna kan påverka programmets utformning och funktion. Vi tror inte att medlemmarna vill avhända sig detta inflytande.

Ulf Berggren - liksom övriga ca 1400 DIS-medlemmar - är välkomna att påverka föreningen genom dess olika organ, för att fortsätta att utveckla möjligheter att ta till vara moderna hjälpmedel och metoder - till släktforskarnas bästa. Något annat mål har inte DIS.

Sture Bjelkåker Lars Blomberg
ordförande DIS programkonstruktör

STATUSRAPPORT DISGEN VERSION 5

Under våren och sommaren har ytterligare utskick gjorts och totala antalet DISGEN V5 är nu mellan 500 och 600. Brevväxlingen med användarna har också fortsatt och en hel del ytterligare ofullkomligheter har rättats till. De flesta är ofarliga och många av dem är sällsynta på så sätt att det är en alldeles speciell följd av kommandon och omständigheter som

(Forts på sidan 5)

KARIN SVENSSON TILL MINNE

För några veckor sedan nåddes vi av det smärtsamma budet om att Karin Svensson i Göteborg gått bort. Bara någon vecka innan talade jag med henne om släktforskarstämman i Oskarshamn, där hon skulle ha varit ett av DIS-ombuden. Hon lät då lika positiv som alltid.

I en minnesruna i Göteborgs-Posten berättar Gudrun Rydberg om Karins omfattande släkt- och hembygdsvetenskap främst i Dalsland. Hon skriver att Karin var energiskt engagerad i olika dalsländska hembygds- och släktföreningar och var oerhört generös och hjälpsam med att alltid dela med sig av sina forskningsrön. Såväl Melleruds museum som Vänersborgs bibliotek har fått sammanställningar över 1700-talets mantalslängder för Frändefors som hon gjort med hjälp av dator. Karin insåg snabbt värdet av datorer som hjälpmedel i släktforskningen och hon lade ner ett stort arbete på uppdraget som redaktör för Föreningen för datorer i släktforskningens (DIS-Väst) tidskrift.

Jag minns Karin första gången som föredragshållare redan vid det 1:a nordiska symposiet om datorhjälp i släktforskningen utanför Stockholm 1986, där hon berättade om hur hon med datorns hjälp dokumenterade sin omfattande forskning.

Vid sin död lämnade Karin efter sig material till en släktbok som var i det närmaste klar för publicering. Föreningen DIS har erbjudit sig att på något sätt medverka till detta för att hedra Karins minne.

Sture Bjelkåker

leder fram till felet.

Det finns dock ett fel som jag vill varna för:

VARNING: Gör ej så här.

Gå in i funktionen Notiser och gör förändringar på personen, gå därefter in i delmenyn Sök och genomför en sökning, samt visa söklistan och välj en person i söklistan med Enter. Denna person blir då aktiv och inloggad i Familjeöversikt. Den person som rättats i Notiser skall skrivas tillbaka till sin flock i samband med att DISGEN byter aktiv person. Det görs också men felet är att programmet skriver personen med den nya aktiva personens nummer och inte det rätta. Följden blir kaos.

Undvik alltså detta.

Att gå från Familjeöversikt till Notiser och tillbaka, som ju är det normala, fungerar naturligtvis!

SÖKNING PÅ FÖRNAMN

En egenskap i sökningen kan möjligen ha ställt till bekymmer för någon. I förnamn markeras ju tilltalsnamnet med "**".

Antag att vi vill söka upp en person som har Per som tilltalsnamn. Vi ställer in sökmönstret "Per*" och får då träff på "Per", "Per*", "Per-Anders" och "Per August*", alltså mer än vi förväntade oss. Det har förstås att göra med att "*" i sökmönstret specialbehandlas. Asterisken betyder att alla förnamn som börjar med "Per" tas med oavsett vad som följer efter.

Kommande versioner av DISGEN tar bort en eventuell asterisk i förnamnet innan testen mot sökmönstret sker. Det innebär att man inte vid sökning kan skilja mellan tilltalsnamn och vanligt förnamn, men jag tror att den olägenheten är liten. I söklistan återfinns naturligtvis * på tilltalsnamnen.

GEDCOM

Under sommaren har jag skickat över DISGEN till mormonerna i Salt Lake City för att få vår implementering av GEDCOM godkänd. Jag har ännu inte fått svar men det skall bli spännande att höra vad de säger.

Jag har också varit i kontakt med Björn Nilsson i Oslo. Han rapporterar från den släktkonferens de har i sin BBS att det varit mycket tal om GEDCOM den senaste tiden. Han säger att det är ganska många olika program som används i Norge. Bl.a. har anhängarna till Family Edge gjort ett stort nummer av att detta program i motsats till DISGEN klarar de speciella skandinaviska tecknen vid import och export.

Jag gissar att det finns två orsaker till detta påstående. Dels kan nuvarande version av DISGEN inte exportera i annat än den teckenkod som heter ANSEL och som standard-dokumentet för GEDCOM anger som grundalternativ (default), dvs det som skall gälla om inget annat sägs och den som man bör föredra. DISGEN är nu kompletterad så att export kan ske till IBM PC-format som innebär att ingen teckenkonvertering sker.

Import av GEDCOM-data i IBM PC-kod kan DISGEN redan idag klara av om det anges i datafilen att denna kod skall gälla. Jag fick en GEDCOM-fil där angivelse av teckenkod saknades. Då skall enligt standarden alltså ANSEL gälla, vilket DISGEN antog. Det visade sig dock vara IBM PC-kod, i strid mot standarden. Jag har nu gjort ett tillägg i DISGEN så att om angivelse av teckenkod saknas får man en fråga om ANSEL eller IBM PC skall användas.

Den andra orsaken är att man i Norge använder en speciell tecken-tabell i PC. Teckenkoderna 157 och 155 används för norskt stort resp litet Ö (O med streck igenom). Normalt representerar dessa koder tecknet för "yen" respektive "cent". Vid översättning till ANSEL finns ingen motsvarighet till yen och cent varför dessa tecken ersattes med "**". Däremot finns motsvarighet till norska Öö i ANSEL-koden. DISGEN

är därför nu ändrad så att 157 och 155 tolkas på norskt vis. Yen / cent förekommer nog ytterst sällan i släktforskningsammanhang.

Sammanfattningsvis: Det enda DISGEN inte klarade var norska Öö och det är numera tillrättat. DISGEN kan också utväxla data med program som använder ANSEL-kod.

VERSION 5.1

Jag håller nu på att göra iordning en DISGEN V5.1. Anledningen till att jag valt att öka numreringen från 5.0 till 5.1 är att ett antal ändringar i menyer och på andra ställen gjort att den inte längre är "kompatibel", dvs fungerar på exakt samma sätt. Det gör också att beskrivningen måste rättas till. Den kommer för övrigt att utökas på ställen som varit svår-förståeliga, den kommer att innehålla utskriftsexempel och den kommer att innehålla ett länge efterfrågat index. V5.1 är dock inte klar för leverans än och jag återkommer här i Diskulogen om vilka nyheter den kommer att innehålla och när den börjar distribueras. Vi måste också bestämma vilka uppgraderingsvillkor som skall gälla för den nya versionen.

UPPROP

Jag skulle vilja få DISGEN-användarnas hjälp med litet information.

Gamla DISGEN-användare har kanske märkt att packning av flockfiler inte längre behöver göras så ofta, eller kanske inte alls. Det beror på att V5 packar flockfilerna bit för bit under det att de används.

Principen är att individer hela tiden flyttas framåt i filen för att täppa till "hål" som uppkommer. Det gör att små hål kan slås ihop till större som till slut kan rymma en individ och att ett hål som råkar hamna sist i flockfilen kan frigöras på disketten / hårddisken.

Jag har vid tester sett att det fungerar men det jag inte vet är hur väl det fungerar när man använder DISGEN som släktforskarprogram. Om Du vill hjälpa till gör då så här. Gör valet Arkiv - Statistik flockfiler, välj alla

flockar och skriv av de siffror som visas på ett papper eller ett vykort som Du sedan skickar in till mig (adressen finns i början av Diskulogen).

DISGEN har endast två förinställda skrivare. Kanske Du, som har en skrivare av annan typ, har experimenterat fram inställningar för den som Du vill dela med Dig? Skicka in inställningarna på papper så kan jag utöka listan över förinställda skrivare i DISGEN.

FRAMTIDA UTVECKLING

Även om det ännu är mycket att göra med nuvarande version av DISGEN så kan det vara dags att börja blicka framåt.

Vad tycker Du som DISGEN-användare vore mest användbart att lägga till i DISGEN? Det är mest intressant att diskutera större förändringar som man ibland kallar strategiska, som till exempel följande:

- Fler och mer avancerade utskrifter av tavlor, kanske kombinationer av an- och stam-tavlor, eller något helt nytt. En av svårigheterna med släktmaterial är ju att kunna presentera det på ett sätt som ger mycket information men på samma gång är överskådligt. Man tycker att tillgång till dator borde öppna möjligheter på det området.

- Hantering av bilder.

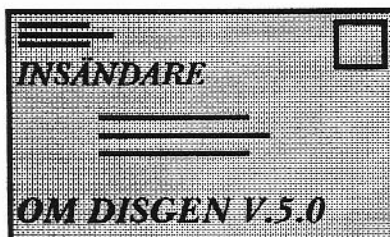
- Utökat stöd vid export av utskrifter från DISGEN till ordbehandlare för att kunna åstadkomma tryckunderlag.

- Att kunna hantera delar av utgångsmaterialet till släktforskning, dvs registrerade kyrkoböcker eller ännu mer ostrukturerad information som dombokstext och annan löpande text. Man kan då göra en del av själva släktforskningen vid datorn, inte bara inmatning av redan framforskade fakta.

Det finns säkert mycket annat. Tag en funderare och skicka Dina synpunkter till mig eller, kanske ännu hellre, skriv ett inlägg i Diskulogen.

Lösningssförslag är speciellt intressanta. Tänk på att enda möjligheten att påverka DISGEN i riktning efter Dina önskemål är att Du gör Din stämma hörd.

LBg

Jag fick ett telefonsamtal i somras från en DIS-medlem som börjat föra in sina släkteresultat med DISGEN v.5.0. Medlemmen var rätt ny på dator och kände sig osäker på hur hon skulle lägga upp sitt material och föra in det på ett bra och logiskt sätt. Hon följde upp telefonsamtalet med ett klart och bra brev. Frågorna belyser en hel del vanliga problem vid användningen av DISGEN v.5.0 som jag mött vid telefonsamtal och brev från medlemmar, och mitt svar kan därför vara av allmänna intresse.

Både frågor och svar illustrerar varför vi har en förening som DIS-ÖST. Mitt svar har jag skrivit så att frågorna framgår av svaren (hoppas jag!). Eftersom jag även från andra medlemmar fått en hel del frågor så har jag kompletterat mitt svar även med sådana.

Svarsbrevet (som tidigare i kortare skick stått i DIS-ÖSTs DISPLAY) lyder i kompletterat skick som följer:

Hej!

Jag har fått ditt brev, som jag efter bästa förmåga skall försöka att besvara. Din DISBYT-diskett låter jag gå vidare till Carl-Olof Sahlin, som har hand om DISBYT i vår regionförening DIS-ÖST.

DISBYT-banken har nu med bortåt hundra bidrag från de kanske åttahundra DISGEN-användarna blivit så stor (den komprimerade banken upptar nu ca 1.4 MB hårddiskminne) att chansen att få napp även med ett rätt blygsamt bidrag har blivit betydande. Och kanske sjuhundra medlemmar har

ännu chansen att utöka banken och göra den ännu värdefullare.

Lägg bara märke till att för att följa datainspektionens sekretessregler sorterar först DIS handläggare bort alla notiser som gäller händelser som är yngre än 90 år, dvs senare än 1900 (sekretesslagen nöjer sig med 70 år). Det finns därför skäl att återkomma med ett nytt utdrag när du matat in fler än de första hundratal personer du redan skickat in.

Så till dina frågor.

Notisordningen

Notisordningen (namn-född-dö, död-begravd-yrke-ev. annat -specialtext) har samma kronologiska följd som jag använder själv så den tycker jag givetvis är OK. Men Familj, Gift (och Barn, ev Far och Mor) går inte att mata in från Notiser utan bör, om partnern eller andra relationer inte finns inmatade förut, göras från Familj. Med personen aktiv i Familjerutan slår du Alt+k (dvs k medan Alt är nedtryckt) så kommer du till Skapa-rutan och kan där välja vilken slags relaterad person du vill skapa. (Det GÅR att först skapa partnern i Skapa, men då måste man sedan gifta ihop dem eller skapa mor-barn-relationen särskilt.)

Flockindelning

Förslaget till flockindelning är utmärkt. Dock är det god genealog standard att bara ta med helt säkra linjer i sitt släktmaterial och sina släkttavlor. Den osäkra släktgrenen kan du mata in som egen flock att ha i beredskap när du ev har funnit ett säkert samband. Den går då som du säger lätt att koppla ihop med din säkra släkt. Notera (t.ex. som kommentar i Född-notisen) hur och var fortsättningen ev. skall finnas.

Hur hopkopplingen skall gå till beskrivs i manualen punkt 13.11 på sid.63, och också litet mera utvecklat i DISKULOGEN nr 22 sid.4.

Flockstorlek

500 individer per flock är ingen magisk gräns. Den sattes som en praktisk gräns vid DISGEN v.3.5 för att det skulle finnas utrymme dels för vidare framforskade personer, dels också för X- personer, dvs fort-

sättning när antalet notiser (som där var 20) inte längre räckte till. Nu är gränsen satt till 100 notiser och kan vid behov ökas. Därtill kommer att större textmängder bör läggas på egna textfiler (med <Fifilnamn>) och inte ta upp en massa textnotiser. Har du hårddisk bromsas du heller inte av det täta byte av disketter, som var irriterande om man hade många små flockar och bara en eller två diskettstationer på 360 kB var, och därför motiverade att ha så få och stora flockar som möjligt.

Individnumreringen

Individnumreringen gör f.n. programmet i alla lägen. Det är bara när du flyttar över dina 3.5-filer till 5.0 som individnumren bibehålls.

I en så snart du sedan lägger in nya personer så läggs de in av programmet på lediga nummer. Detsamma sker om du får en flockfil från någon annan släktforskare och måste reorganisera denna fil för att få den att passa in i ditt eget material.

Ortsnamn

Ortsnamnen bör skrivas från mindre område till större, dvs gård-by-socken(församling)-härad(stad)-län eller landskap. Bra är också att från början konsekvent använda länsbokstaven inom parentes (ex. Ljungs sn, Ljungskile (O)) så slipper man skriva ut fulla länsnamnet varje gång. Det ger dessutom bra åtskillnad när samma Ortsnamn finns i olika landsändar, vilket inte är helt ovanligt.

Ortsnamn som har eget fält i en otis (dvs där det står "Ortsnamn" i den lilla hjälprutan där det står vad du skall mata in) kommer automatiskt till ev register, förutsatt att du begärt att ett sådant skall skapas i "Generella inställningar" under huvudmenyns "Tavlor". Ortsnamn som skrivs på andra ställen, t.ex i en textnotis, kommer bara in i ett register om du markerar dem på det sätt som beskrivs i manualen punkt 19.13 på sid.97, dvs enl formen

<EO=ortsnamn=>
eller vid flera delnamn t.ex
<EO=Lunda by=>,
<EO=Åkers sn=>,
<EO=Huslanda (X)=>.

Här kommer vart och ett av

namnen ut till ortsregistret, men i den vanliga texten kommer "Lunda by, Åkers sn, Huslanda (X)".

Utskrifter

De flesta utskrifter kan man inte se på skärmen, utan först i utskriften, tyvärr måste jag säga. Kanske i någon senare version men inte inom den närmaste tiden. Exempel på utskrifter fanns i manualen till v.3.5 men inte till v.5.0. En ny manual är under arbete och får prov på utskrifter men när den blir färdig kan jag inte säga. Det kan inte dröja så länge eftersom den nuvarande upplagan börjar ta slut. Den nya kommer emellertid i varje fall att innehålla ett sakregister, en behövlig sak. Man kan förutse att DIS måste ta ut någon avgift för enbart den nya manualen för att täcka tryckningskostnaden, men hur stor denna avgift blir vet jag inte. Det torde i varje fall alltid komma att löna sig att skaffa den.

Lämpliga utskrifter beror på inriktningen av din släktforskning. Antavla med dig själv eller ett barn som proband är naturligt, likaså en eller flera släkttavlor med utgångspunkt från den eller de mest produktiva släktgrenarna. Här får du pröva dig fram. Du kan själv ställa in om du vill ha med barn eller inte i antavlor i tabellform, det beror ju på vad du skall ha antavlan till. När du blivit van kan du ta ut tavlor successivt och slänga de gamla, papperskostnaden är ju inte stor. Själv har jag en viss svaghet för livslinjetavlor som jag tycker är mycket instruktiva.

Många lägger också upp ansedlar (som även ibland riktigare kallas personakt) för sina viktigare släktpersoner. Att skriva ut ansedlar för alla sina registrerade personer, oavsett hur mycket som finns inskrivet om dem är kanske litet överflödigt, men att t.ex göra ansedlar för intressanta personer före ett arkivbesök kan ibland vara en hjälp.

Frågan om hur man gör när man vill ha sina utskrifter även på baksidan av papperen, t.ex. när man skall skriva ut en släktbok eller bara få litet mindre papper i sina pärmar, är inte helt enkel. Skriver man ut i löpande bana eller på blad ett och ett för att få original att vidare kopiera eller trycka så sker inställningen av sidnumrets läge (höger eller vänster vid resp

udda eller jämn sida) i filen DISGEN.CNF med konfigureringsprogrammet DGCNF. Gå till menyernas Skrivare -> Sidformat -> Över / underskrift rad 1 -> Udda/Jämn sida (tecknen inom parentes är de speciella redigeringskommandon som beskrivs i manualens nr 19.12).

Vid utskriften kommer nu sidnumret växelvis i höger- och vänsterkanten. Om kopian inte automatiskt kan kopiera dubbelsidigt får originalen sedan sorteras med udda sidor för sig och jämna för sig så att kopieringen kan göras först för alla uddasidor och sedan med vänd pappersbunt på alla jämna sidor.

Någon funktion för att skriva ut alla udda eller alla jämna sidor i följd finns inte, inte heller att klara saken med skrivare som kan skriva på fram- och baksida samtidigt, i varje fall inte än. En nödlösning är då att göra två utskrifter, vända på pappersbanan eller buntens och så skriva ut allt igen men med en sidas förskjutning. Du får då ut två original skrivna på båda sidor. Dubbel pappersåtgång, men se till att förskjutningen görs åt rätt håll! (Och välj papper utan hålslag, annars får den andra kopian sina rubriker och sidnumrering i fel kant!)

Red.anm.)

Kommentarer

Dödsorsak kan du sätta in som kommentar i Död-notisen. Kommentarfältet kommer inte som de andra fälten fram vid ENTER utan man måste i stället slå vänsterpil före inmatningen av kommentaren. Ex. "Död"-vänsterpil-"av hjärtslag"-ENTER-"1872". Det borde stått i manualen sid.39 men har anmärkts i DISKULOGEN nr 22 sid.5.

Prepositionen före Ortsnamn

I den medlagda antavlan ser jag att du för en person skrivit "Begravd i Skogskyrkogården -". Det låter litet drastiskt, men du har kanske inte lagt märke till möjligheten att ändra "i" till ett annat valfritt ord, här kanske "på" är naturligare liksom vid alla kyrkogårdar. Detsamma gäller t.ex "Född på Skoga herrgård" och i varje fall "Född på Borgholms slott". Hur du skall göra står i manualen sid 40 under Ort, tredje stycket. Slå ett mellanslag och först sedan önskad preposition och Ortsnamnet. "i" står kvar inom parentes men försvinner

vid utskriften.

Dopvittnen

Dopvittnen sätter du lämpligen in som Special-notis. Det ger dig i motsats till en Text-notis möjlighet att ange en källa. Skriv här t.ex. "Dopvittnen N.N.(bb), N.N., osv", där bb står för "bar barnet", ofta en viktig släktupplysning. Överhuvudtaget kan dopvittnena i födelsebok ge tips om vidare släktmedlemmar.

Är vittnena många måste du kanske använda flera notiser, eftersom varje notis (Obs! med notisrubriken inräknad!) måste få rum på EN rad, dvs 80 tecken. Det kan då bli trångt om saligheten vid en lång kommentar, långa Ortsnamn eller en lång källbeskrivning, eller en kombination av dessa, men så är programmet f.n. Får du inte rum på en rad kan du kanske begära notisen igen men nu undertrycka rubriken genom att begära kommentar (med vänster-

pil) och börja denna med mellanslag och ev liten bokstav. Hur detta kommer att se ut i en ansedel har jag emellertid inte prövat.

Vill du ha med dopvittnena i namnregistret så måste du skriva varje önskat namn med formen

<EP=namn=>

eller som t.ex.

<EP=2Sven=1Åkerman=>

som ger "Sven Åkerman" vid utskrift men "Åkerman, Sven" till registret.

(Red. anm: Trots allt är det nog bättre att välja text-notisen eftersom alla andra notiser automatiskt avslutas med punkt (.). Källhänvisningar går naturligtvis att ta med i text-notisen, men de går inte att undertrycka om du inte väljer att markera dem som skrivna på ett för dig inaktuellt språk. Då kommer dessa aldrig med i utskrift utan syns bara på skärmen!)

Med DIS-ÖST-hälsning
Göran Tengnér

mellan DOS och skrivaren. Detta gör jag med hjälp av DOS-kommandot XLATE som laddar min teckentabell som senare används vid utskrift på skrivaren. Alltså:

XLATE LPT1: LASER3.DIS

För att avinstallera filtret, t ex för att använda laserskrivaren till sammans med andra program som funkar med den, skriver jag bara:

XLATE LPT1:

utan att ange tabellfilens namn.

3) Beordra laserskrivaren att välja font mm. Jag har två textfiler för detta: L-PICA.DIS för att ställa om till PICA font och L-COUR.DIS för att ställa om till COURIER font. Vidare en fil för att återställa laserskrivaren efter användning.

I nedanstående beskrivning anger [esc] tecknet med decimala värdet 2. (hex 1B). Innehållet är en textsträng utan mellanslag. Den är uppdelad och kommenterad för läsbarhetens skull. Observera också skillnaden mellan bokstaven l och siffran 1!

L-COUR.DIS innehåller:

[esc]E återställningssignal till skrivaren
[esc](s3T val av COURIER font
[esc](s0B primär fontvikt: medium
[esc](s0S primär fontstil: upprätt
[esc](s12V primär fontstorlek: 12 pt
[esc](s10H primär fonttätthet: 10 cpi
[esc](s0P primär fonttyp: fix (ej prop)

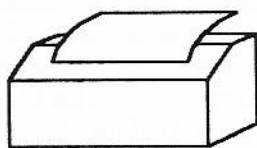
L-PICA.DIS innehåller:

[esc]E återställningssignal till skrivaren
[esc](s1T val av COURIER font
[esc](s0B primär fontvikt: medium
[esc](s0S primär fontstil: upprätt
[esc](s10V primär fontstorlek: 10 pt
[esc](s15H primär fonttätthet: 15 cpi
[esc](s0P primär fonttyp: fix (ej prop)
[esc]&l90P sidlängd: 90 rader
[esc]&a3L vänstermarginal: 3 pos
[esc]&a125M högermarginal: 125 pos
[esc]&l8D radtätthet: 8 lpi
L-RES.DIS innehåller:
[esc]E återställningssignal till skrivaren

4) Konfigurera DISGENs sidformat i DGCNF. Välj t ex sidformat 3 för PICA och ange:

Sidans längd: 86
Antal rader för text: 80

LASER- SKRIVARE FÖR DISGEN

Det finns äldre laserskrivare med begränsade möjligheter att skriva ut semigrafik i textform. Med semigrafik menar jag enkla raka och vinklade linjer samt rutor. Det är semigrafiken vi använder för närvarande i DISGEN i de grafiska utskrifterna av an- och stamtavlor. Denna typ av grafik klarar även de enklaste typer av matrissskrivare då varje linjeelement är ett tecken i den ordinarie teckenrepertoaren i en IBM PC.

För framtagning av diverse trycksaker i DIS har vi en laserskrivare VISA LSR 600, en äldre modell som fungerar bra tillsammans med MS Windows, PageMaker och mjuka fonter. Skrivaren har bara två inbyggda fonter: COURIER 12 punkter och PICA 10 punkter. Teckentabellen är begränsad till 7-bits ANSI plus HPs tillämpning för 8-bits kod. Detta innebär att t ex ÅÄÖ inte har samma koder som i IBM PC. I

modernare laserskrivare finns även IBMs teckentabeller lagrade. Så är det alltså inte i DIS laserskrivare.

För att kunna göra utskrifter med DISGEN på laserskrivaren måste jag ta till ett antal knep.

1) Skapa en teckentabell som konverterar koderna för de olika tecknen i IBMs tabell till de som passar HPs tabell. Utöver alla "udda" tecken måste jag "deformera" semigrafiken något för att få till rutor och linjer utan att för den skull använda + och -. Vissa av de semigrafiska koderna ersätts med vertikalsteck (hex 7C, dec 124), andra med understrykning (hex 5F, dec 95). På så sätt får jag fram ett mönster som till stora delar fyller mina krav på "rutor" och "vinklar". Tabellfilen kallar jag LASER3.DIS (efter det tredje försöket).

2) Installera ett "mjukt filter"

Vänstermarginal: 4
Radlängd: 115
Välj tex sidformat 4 för COURIER
och ange:
Sidans längd: 72
Antal rader för text: 66
Vänstermarginal: 4
Radlängd: 75

5) Understrykning i utskrift
I båda sidformaten kan du ange
den sekvens som skall inleda resp
avsluta understrykning. För laserskri-
varen gäller:

[esc]&dD inleder understrykning
[esc]&d@ avslutar understrykning

Vill du ha understrykning på STIL
1, som normalt avser förnamn, fyller
du i (se beskrivningens kapitel 23.7,
sid 121-122):

Startsekvens: .27&dD

Slutsekvens: .27&d@

STIL 2 avser efternamn och STIL 3
avser tilltalsnamn (namn följt av *)
och kan på samma sätt ges under-
strykning (eller annan karaktäristik
beroende på din skrivares möjlig-
heter).

6) Använd en av följande BAT-
filer för att samordna alla aktiviteter:

DG-PICA.BAT innehåller:

XLATE LPT1: LASER3.DIS

PRINT L-PICA.DIS

DG5 (Arbeta med sidformat 3 i alla
utskrifter!)

PRINT L-RES.DIS

XLATE LPT1:

DG-COUR.BAT innehåller:

XLATE LPT1: LASER3.DIS

PRINT L-COUR.DIS

DG5 (Arbeta med sidformat 4 i alla
utskrifter!)

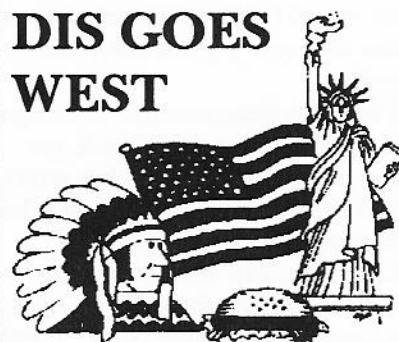
PRINT L-RES.DIS

XLATE LPT1:

För den som är intresserad att få
en kopia av tabellfilen kan kontakta
mig, adressen finner du i på sidan 2 i
Diskulogen. OBS: bifoga diskett och
frankerat svarskuvert så får du
snabbt svar!

Björn

DIS GOES WEST

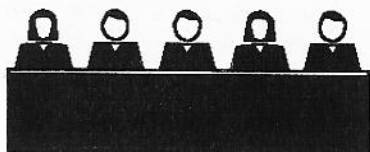
Under denna vinjett tänker vi
några nummer framåt låta Olof
Cronberg berätta om erfarenheter
och upplevelser kring släktforskning
och datorer från en resa i västerled.

Under tre veckor i maj månad
besökte jag tillsammans med tre
andra släktforskare det stora landet i
väster. Resan var en renodlad
släktforskarresa. Första anhalten var
Minnesota, där vi hälsade på släkt-
ingar. Därefter fortsatte resan till
släktforskarernas Mekka, Salt Lake City
i Utah, där mormonerna har världens
största släktforskarcentrum. Resan
avslutades med ett besök i Portland,
Oregon, där vi besökte 1991 års
National Genealogical Societys
konferens.

MINNESOTA

Minnesotas natur och miljö är
ganska lik den svenska. I söder finns
bördiga jordar, längre norrut kom-
mer lövskogen och sedan granskogen.
I hela Minnesota finns massor av
sjöar och på bilskyltarna står "The
land of 10,000 lakes". Klimatet är
också likartat med snö som en svensk
vinter och sol och regn som en svensk
sommar.

Min morfars far hade en syster
Christina Andersdotter (1846-1919),
som var gift Anders Petter Svensson
(1840-1880) i Remmene, Väster-
götland. Familjen kom på obestånd,
och man valde därför att 1880 utvan-
dra till USA, och hamnade i Carver,
Minnesota. Nu ville det sig inte bättre
än att Anders Petter Swanson dog
första arbetsdagen i det förlovade
landet och Christina lämnades ensam
med sex små barn. En av döttrarna,

FÖRSLAG TILL STADGE- ÄNDRING

Med anledning av
föreningens anslutning till
släktforskarförbundet föreslår
styrelsen 1991 års årsmöte
följande tillägg till föreningens
stadgar:

Paragraf 8, efter punkt k):

l) Val av ombud till
årsstämma för Sveriges
Släktforskarförbund

Paragraf 8, efter punkt o):

Vid förhinder för valt
ombud till förbunds-
stämma, får styrelsen
utse ersättare.

Paragraf 12, tillägg:

... samt ombud till
förbundsstämma.

Stadgarnas nuvarande
lydelse återfinns bl a i
DIS matrikel 90/91.

Selma (1869-1948), gifte sig så småningom med vagnbolstermakaren Albert Hagel (1867-1930) och det var hennes ättlingar jag träffade i Minneapolis.

Via några gemensamma släktingar hade jag fått tag i denna familj, när jag började släktforska och har sedan dess hållit kontakten. Jag blev mycket väl mottagen. I USA är det med stolthet och glädje man tar emot släktingar från det forna hemlandet. Min mors kusin, Selmas dotter Myrtle Doran, som var nyss fyllda 90 år, visade upp en del släktpapper som man behållit inom släkten, bl.a. en bild på gården i Västergötland. Hon hävdade bestämt att hon inte kunde tala svenska, men när jag satte en bok med svensk text under ögonen, så kunde hon läsa svenska med mer västgötsk än amerikansk dialekt! Med hennes dotterdotter Patricia Fogler, som var jämngammal med mig, besökte jag bland annat det svensk-amerikanska institutet i Minneapolis (på engelska heter det The American-Swedish Institute). Institutet består av en mycket stor villa, som den svenskamerikanske tidningsmannen Swan Turnblad lämnade efter sig.

SLÄKTFORSKARKONGRESS

I Portland, Oregon, som ligger på USAs västkust, avhölls årets upplaga av National Genealogical Societys (NGS) kongress. Den kan liknas vid de släktforskarstämmor som avhålls i Sverige, fast allting är ju mycket större i USA som sig bör! Kongressen varade i fyra dagar med flera parallella föreläsningssessioner. Totalt hölls mer 150 föreläsningar, som handlade om allt mellan himmel och jord.

Det fanns föreläsningar både för nybörjare och för professionella släktforskare. Ämnena kunde vara hur man släktforskade i olika delstater eller länder, hur man forskar och kommer åt vissa källor, hur man gör när det vanligaste källorna saknas.

Ruth Ellen Maness från Utah höll en inte alltför detaljerad föreläsning om att släktforska i de skandinaviska länderna. Elisabeth Thorsell från

Sverige hade hand om en frågestund, där deltagarna kunde ställa frågor om att släktforska i Sverige.

Föreläsningarna sammanfattades i en bok på över 300 sidor, och om så önskades kunde man köpa kasettband med de flesta föreläsningarna. I en stor utställningshall fanns ett 50-tal utställare. I likhet med de svenska släktforskarstämmorna, var det olika föreningar och företag som presenterade sig och sålde olika produkter. Som den enda utländska föreningen var Sveriges släktforskarförbund representerat med Elisabeth Thorsell i spetsen. Vi andra svenskar hjälpte också till att göra reklam för svensk släktforskning.

Jag tycker att vi stötte på förvånandsvårt många svenskättlingar, som hade frågor om svensk släktforskning. T.ex. träffade jag en man vid namn Lindberg och som var ägare till Lindberg Steel. Hans förfäder visade sig komma från bergsbruks-trakterna i Västmanland.

Annars tycker jag att det var mer business i utställningshallen än på de svenska stämmorna. Man kunde köpa nya och begagnade böcker, diverse datorprogram för släktforskare, register till censuslistor mm på CD-skivor och datadisketter.

Elektroniska anslagstavlor (BBSer) gjorde reklam för sina släktforskar-möten, och särskilda register för att söka personer.

De stora arkiven var också på plats och sålde mikrofilm arkivmaterial till specialpris. När får vi se SVAR ha extrapris på sina mikrokort i samband med släktforskarstämmorna.

Datorprogram för släktforskare fick stort utrymme. Dels kunde de olika datorförsäljarna hålla särskilda föredrag och förevisa sina släktforskarprogram, dels kunde de stora datorförsäljarna också köra en trettimmars-lektion för 20 deltagare om hur man använde just deras program.

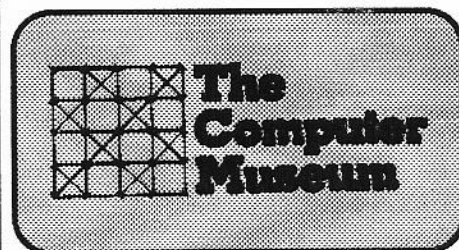
Slutligen fanns det en datorsal med ett tiotal datorer, där man kunde testa de olika programmen på egen hand, utan att försäljaren lade sig i. Jag fick också tillfälle att berätta om svenska DIS, som jag dagen till ära döpt om till Swedish Genealogical Computing Society. Enligt den amerikanska tidskriften Genealogical

Computing, som listar drygt 50 DIS-föreningar i världen, är DIS den äldsta föreningen i världen, och dessutom en av de största.

Lars Blomberg hade även ordnat med en engelsk version av DISGEN 5.0, som jag förevisade för åhörarna. Ett tiotal köpte en demo-version av programmet. Jämfört med de amerikanska programmen ligger DISGEN 5.0 väl framme. Det finns en hel del funktioner, som saknas i de amerikanska programmen. Å andra sidan har amerikanerna vissa typer av utskriftsformat, som saknas i DISGEN.

Det var mycket spännande att besöka NGSs kongress. Den är dock så stor att man inte kan överblicka hela kongressen och hinna se och höra allt man vill. Jag snappade dock upp ett och annat, som jag kommer att berätta i kommande artiklar.

Olof C.

The Computer Museum i Boston har som målsättning att upplysa och inspirera besökare, på alla kunskapsnivåer, till utvidgade kunskaper om datorernas historia, utveckling och inverkan på samhällslivet.

Till muséet kommer varje år nära 100.000 besökare. Sedan det öppnades i mitten av 80-talet har ständigt expanderat, såväl i storlek som i antalet utställningar, gallerier och program. I muséet finns nu den största kollektionen av datorer från tiden efter år 1950.

Hur muséet startade

Det som kom att leda fram till muséets bildande var en räddningsaktion av Whirlwind-datorn, utvecklad år 1951. Denna dator var den

första med kärnminnen. År 1974 var denna dator ytterst nära att hamna på soptippen. I elfte timmen räddades datorn åt eftervärlden genom ingripande av Ken Olsen (ordförande i Digital Equipment) och Bob Everett (ordförande i Mitre).

Ytterligare ett antal gamla datorer samlades in och 1979 beslöt man att grunda ett datormuseum med namnet The Digital Computer Museum. Detta var en privat institution för bevarandet av datorhistoria och var lokaliserat i en byggnad tillhörande Digital's högkvarter i Marlboro, Massachusetts. Ursprungligen var muséet inriktad på ingenjörer som var intresserade av datorhistoria. Efter hand utvidgades målen och verksamheten inriktades på en vidare krets av besökare.

Planerna på ett datormuseum med generell inriktning började ta form under 1983. Muséet inrymdes i de övre våningsplanen i en stor, vackert restaurerad, magasinsbyggnad från 1800-talet. I samma byggnad fanns redan ett speciellt museum för barn. Dessa lokaler, där muséet fortfarande är lokaliserat, visade sig vara ideala för ett datormuseum. Det fanns stora utrymmen att expandera i och goda möjligheter att göra varierande utställningar.

Muséet öppnade i November 1984. Man beslöt att även inrikta verksamheten på pedagogisk verksamhet, att förklara datortekniken för en allmän publik.

Vandring genom datorn

Den 23 juni i fjol öppnades en ny utställning kallad "Vandringen genom datorn" och i den kan man i en två våningar stor datormodell vandra runt och få se hur en dator fungerar.

Datormodellen har uppförstorats 50 gånger och har därmed fått jättelika proportioner. Bildskärmen har en yta på 10 kvadratmeter, tangentbordet är närmare 8 meter långt och disketten närmare 2 meter.

Pulserande ljusrör simulerar dataflöden genom modellen. Ett fönster på moderkortets CPU, som är baserad på Intel 486, gör det möjligt att också titta in i datorns "hjärta och hjärna". Vid flera av komponenterna

finns instruerande dataanimerade filmer och interaktiva inlärningsstationer.

Det finns ett program i jättedatorn som räknar ut kortaste resvägen emellan ett antal städer från hela världen. Man väljer först ut önskad del av världen genom att trycka ned en av funktionstangenterna, en operation som kräver att man använder båda händerna och gärna hjälper till med ett knä. Med en jättelik Trackball väljer man sedan ut två städer som datorn sedan räknar ut kortaste resavståndet emellan, och samtidigt visas bilder från de städer som passeras på denna väg på datorns bildskärm. Inuti datorn kan man samtidigt följa hur datorn arbetar med denna uppgift.

Totalt har över 100 personer vid 25-talet institutioner och företag i tre länder varit engagerade under två år i skapandet av denna fungerande jättedator. Utställningen har kostat motsvarande drygt 7 miljoner kronor att bygga upp.

Smart Machines Gallery

En av höjdpunkterna i muséet är "Smart Machines Gallery", den första permanenta utställningen tillägnad artificiell intelligens och robotar. Där presenteras datorer som kan tala, komponera musik, spela spel, skapa konst och mycket annat. I utställningen visas utvecklingen av robotar på ett mycket åskådligt sätt, med hjälp av en kombination av video, ljus- och ljudeffekter och samtida demonstrationer av olika robotars sätt att arbeta.

Övriga utställningar

Stor vikt har lagts vid att besökarna själva kan prova olika dator-tillämpningar vid olika stationer. Det finns nära 100 st olika sådana stationer som visar grafik, animationer, CAD, musik, ekonomi, kommunikation, etc.

Samtidigt är man angelägen att uppfylla det ursprungliga målet med verksamheten, att bevara och beskriva datorhistorien. Man har även ett anseeligt antal objekt som föregick datoreran. Det finns många

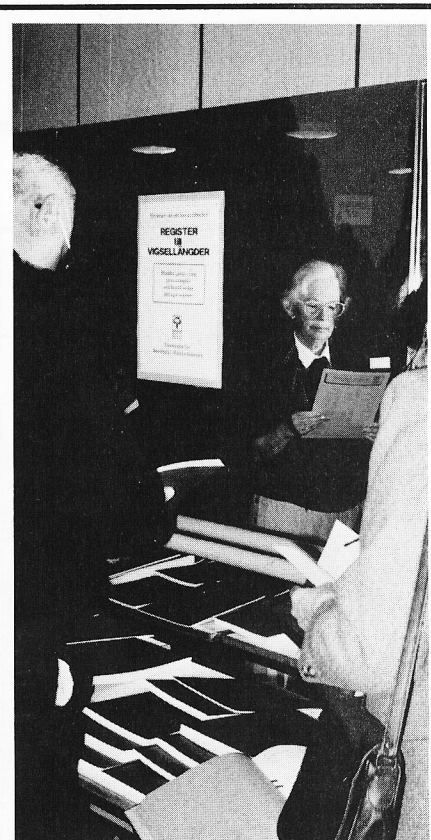
matematiska maskiner och hålkort som användes till Jacquardväverierna i Frankrike i början av 1800-talet. Här visas också den hålkortsmaskin som statistikern James Hollerith vid folkbokföringsbyrån i USA uppfann för att underlätta ihopräkningen av 1890 års Census (folkräkning). Hollerith slutade sedermera vid folkbokföringsbyrån och startade ett företag för tillverkning av hålkortsmaskiner, ett företag som sedermera ombildades till International Business Machines (IBM).

I bottenvåningen på lokalerna finns en butik med databöcker, posters och andra saker med anknytning till datorer.

Adressen till muséet är:

Computer Museum
Museum Wharf
300 Congress Street Boston
MA 02210 USA

Bertil Stalefors

Många besökare i Oskarshamn passade på att bläddra i DIS register till Vigsellängder för att finna hjälp i sitt fortsatta sökande.

Sveriges Släktforskar- förbund

**ORDFÖRANDE-
KONFERENS OCH
FÖRBUNDSSTÄMMA I
OSKARSHAMN**

Dagen före släktforskarförbundets stämma den 28 / 9 samlades ett 40-tal ordföranden och andra styrelserepresentanter från medlemsföreningarna för att tillsammans med förbundsstyrelsen diskutera aktuella frågor för förbundet. Man hade gruppdiskussioner i följande ämnen:

- * Ekonomi
- * Forskarregister,
inledare Olof Cronberg
- * Lokal påverkan av politiker
- * Databaser,
inledare Sture Bjelkåker
- * Publikationer

Ekonomidiskussionen föranleddes av förbundets för närvarande svaga ekonomiska ställning, där resoluta

åtgärder behövs för att öka intäkterna och/eller minska kostnaderna.

Flera föreningar framställer f n forskarförteckningar för det egna området, ofta med datorhjälp. Ett riksomfattande forskarregister, framtaget bl a genom samsortering av de lokala förteckningarna finns med bland förbundets planer. Ett sådant register blir för stort för att ges ut i bokform, mikrokort nämndes som ett lämpligt medium vid sidan av en databas.

Databasgruppen diskuterade prioriteringar och målsättningar dels vad gäller att göra befintliga databaser mer tillgängliga för släktforskarna, dels vilka nya databaser som är realistiska att åstadkomma de närmaste åren. Här stod ett "generalpersonregister" till all släktlitteratur högt på önskelistan.

Publikationsgruppen kom fram till att en samordning med Genealogiska Föreningen är önskvärd för ökade upplagor och undvikande av dubbelarbete.

Även på själva förbundsstämman med 70-tal ombud, varav fyra från DIS, fick ekonomifrågorna stort utrymme. Majoriteten ville behålla förbundsverksamheten på minst nuvarande nivå, vilket bl a medförde beslut om att avgifterna från

medlemsföreningarna höjs från 6 till 9 kr per medlem från 1992.

En ny styrelseledamot invaldes, nämligen Britt Hagman från Kinna. Därmed blir Västsverige representerat i förbundsstyrelsen. Britt är också DIS-medlem, liksom många andra i förbundsstyrelsen.

Förbundsordföranden Allan Grund omvaldes.

Ett nytt handlingsprogram antogs av stämman liksom en datapolicy. En arbetsgrupp för datapolicyn tillsattes för snart två år sedan, innan DIS blev medlem i förbundet. DIS har dock lämnat remissvar och synpunkter efterhand. Arbetsgruppens förslag har sedan kraftigt bantats ner av förbundsstyrelsen. På uppdrag av DIS styrelse föreslog jag förbundsstämman att göra kompletteringar och tillägg till datapolicyn på sex punkter, vilka samtliga godkändes. Ändringarna berörde bl a delegering av dataprojekt till medlemsföreningar, säkerhetsförvaring, normeringssprincip, framställning av forskarförteckningar och databaser sökbara via telenätet.

Sture Bjelkåker

SLÄKTFORSKAR- FÖRBUNDETS DATAPOLICY

Antagen vid förbundsstämman 1991-09-28. Förbundet skall inrikta sin verksamhet som följer:

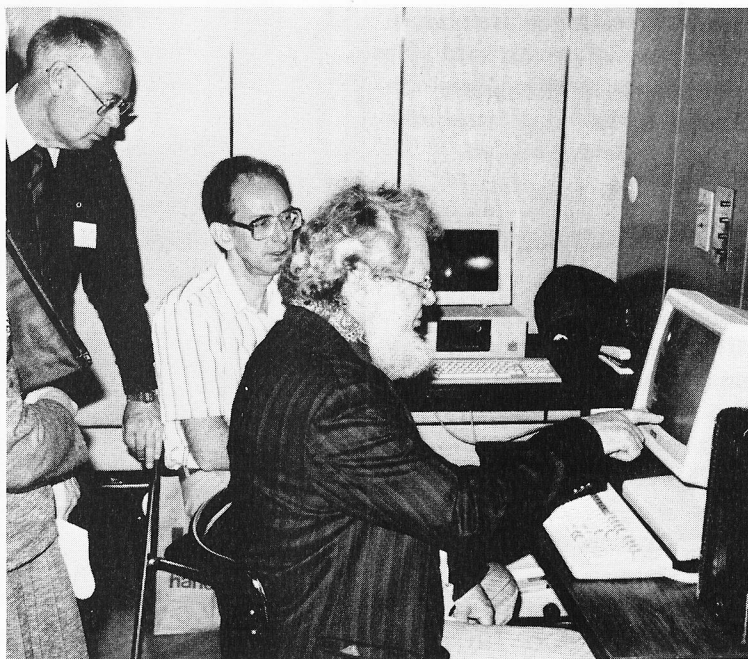
Allmänt

Följa utvecklingen inom området och vid behov aktivt medverka i utformning av regler för etik, sekretess, upphovsrätt och integritet.

Upprätthålla kontakter med och mellan specialföreningar, regionala och lokala föreningar när det gäller användning av datorer i släktforskning.

Vara släktforskarnas kontaktorgan mot myndigheter i datafrågor.

Kompetensen hos medlemsorganisationerna skall utbyttjas i samverkan och genom delegering av dataprojekt,

Bo Kleve, DIS kommunikationsexpert, låter en besökare prova på att använda DIS Family. Björn Molin, ordförande i DIS-VÄST, följer stående diskussionen med intresse.

Hokes antavlor kunde beskådas i Oskarshamn. Dessa använder en något okonventionell metod att presentera anor. På förtryckta ark, i färg eller i svartvit, kan självhäftande etiketter i 8 + 3 generationer klistras upp. Hans Frigge's program ANDATA, det till svenska överförda amerikanska programmet Genealogy, kan skriva ut dessa etiketter.

där så är lämpligt.

Informera om behovet av säkerhetsförvaring och verka för att möjlighet till sådan förvaring erbjuds.

Datorprogram

Kontinuerligt utvärdera befintliga datorprogram för släktforskare.

Medverka i utarbetande av grundläggande krav som bör ställas på datorprogram för släktforskare. Upprättande av en kravspecifikation innehållande bl a funktioner, innehåll, sökmöjligheter, utskrifter, användarvänlighet samt utbytbart.

Medverka i framtagande av riktlinjer för normering av personnamn vid sortering för utskrift.

Databaser

Initiera och understödja en generalinventering av befintliga databaser, innehållande för släktforskare intressanta uppgifter.

Verka för att möjligheterna till åtkomst ur olika databaser för släktforskare förenklas och förbättras samt att de utformas med hänsyn till användning och sam-

verkan.

Utforma rekommendationer om vilka uppgifter som bör medtagas vid dataregistrering av kyrkböcker och exerpiering ur husförhörlängder, domböcker, bouppteckningar och mantalslängder.

Utforma riktlinjer för uttag av register, särskilt för person- och ortregister, vid dataregistrering av för släktforskare betydelsefulla handlingar i centrala arkiv, lands-, kommun- och folkrörelsearkiv.

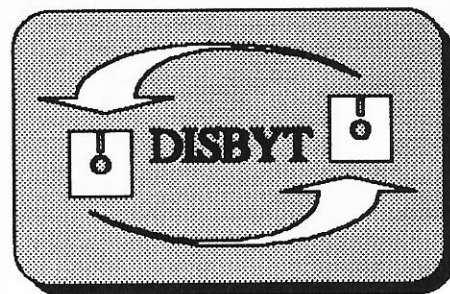
Verka för datorframtagning av forskarförteckningar för större områden och att dessa hålls aktuella.

Stimulera användning av via telenätet uppringbara sökbara databaser och meddelandesystem för släktforskare.

Utbildning

Vara arrangör eller medarrangör av kurser om släktforskning med hjälp av datorer, särskilt för kursledare.

Verka för utbildning av personer som avser starta databaser för släktforskare.

DISBYT - EN "SLÄKTFÖRENING"

För något år sedan skrev jag en liten artikel om att "Alla är vi släkt". Detta tycks stämma bra för DISBYT.

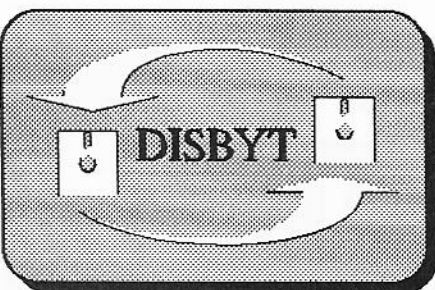
Nästan alla som deltar och skickar in material hittar någon släkting vid sökning. Man skulle därför kunna säga att DISBYT är stommen till en släktförening för DIS. När jag skriver detta har vi fått mer än 90 bidrag, vilket torde motsvara närmare 200 000 människor, som levte före 1900 eller ungefär 1 % av befolkningen! När du läser detta har Släktforskarstämman i Oskarshamn gått av stapeln, och då har antalet deltagare säkert passerat 100.

Nu kan alla DIS-medlemmar delta. Programmet DBGED gör utdrag från GEDCOM-filer. Detta innebär att du kan delta i DISBYT, även om du kör ett annat släktforskarprogram än DISGEN, så länge ditt program kan skriva ut GEDCOM-filer. Programmet DBABC gör DISBYT-utdrag från DISGEN-filer på ABC80.

Carl-Olof Sahlin i Stockholm har skrivit en rutin, som sorterar träffarna efter medlemsnummer, så att resultatet av sökningen presenteras per släktforskare och vilka rader som ni har gemensamt.

Spridningen av uppgifter över landet är god. Av 55000 rader kommer 4000 från Älvsborgs län som toppar listan, och endast 300 från Halland som ligger sist. Forskare i Västergötland har stor möjlighet att få intressanta träffar. Forskare i Halland bör genast skicka in bidrag för att bättra på statistiken.

Som vanligt uppmanar jag dig som DIS-medlem att skicka in ditt material. Om du vill använda DBGED kan du höra av dig till någon av personerna på nästa sida.

Medlemmar i DIS-ÖST skickar in
PC-disketter till:
DIS-ÖST c/o CO Sahlin,
Högomsvägen 38,
183 50 TÄBY,
tel. 08-7563314.

Medlemmar i DIS-VÄST skickar
sina PC-disketter till:
DIS-VÄST c/o Evert Johansson,
Ungmästaregatan 59,
415 06 Göteborg,
tel. 031-461313.

Övriga DIS-medlemmar samt
ABC- eller Mac-användare:
DIS c/o Olof Cronberg,
S Järnvägsgratan 21 A,
352 34 Växjö,
tel. 0470-21763.

Olof Cronberg

Vi hälsar följande nya medlemmar
hjärtligt välkomna i DIS!

- 1774 Jan Graab, BANKERYD
- 1775 Birgitta Bengtsson,
GÖTEBORG
- 1776 Nils Hammer, MOCKFJÄRD
- 1777 Lars Pettersson,
HELSINGBORG
- 1778 Eva Mårtensson Kangemann,
RAMDALA
- 1779 Lennart Hedman,
HÄGERSTEN
- 1780 Lars-Olov Hagberg,
HUDDINGE

- 1781 Sigvard Bokinge, EKSHÄRAD
- 1782 Kai Thurfors, UPPLANDS
VÄSBY
- 1783 Anne Halvarsson,
FREDRIKSBERG
- 1784 Dagmar Malmebäck, BÅSTAD
- 1785 Kent Roxnäs, VÄSTRA
FRÖLUNDA
- 1786 Stefan Jernberg, VÅMHUS
- 1787 Erik Sandler, JÄRFÄLLA
- 1788 Hans Runsk, HUDDINGE
- 1789 Urban Lavén, STORFORS
- 1790 Ingemar Karlsson,
NYKÖPING
- 1791 Torbjörn Forsberg,
LINKÖPING
- 1792 Percy Bäck, MALUNG
- 1793 Sune Ekberg, SVEDALA
- 1794 Björn Enger, GRESSVIK.
NORGE
- 1795 Gunnar Aldenbratt, LINDOME
- 1796 Tommy Sundin, LINKÖPING
- 1797 Gösta GAF Linde, ENSKEDE
- 1798 Ulrika Ekstrand, VETLANDA
- 1799 Margareta Gerlach, LULEÅ
- 1800 Jan Tosting, BARA
- 1801 Karin Bengtsson, HANINGE
- 1802 Rolf Eriksson, LIDINGÖ
- 1803 Rune Karlsson, HALMSTAD
- 1804 Johnny Dahlen, KARLSTAD
- 1805 Veljo Pärli, VISBY
- 1806 Roger Särström,
SALTSJÖBADEN
- 1807 Christer Karlsson,
LINKÖPING
- 1808 Ingemar Lager, SKÄRBLACKA
- 1809 Kerstin Bernström, ÖREBRO
- 1810 Thore Hillemyr,
HILLERSTORP
- 1811 Lars Fåhraeus, LINKÖPING
- 1812 Mona Hillman Pinheiro,
SUNDSVALL
- 1813 Bengt Björkroth,
HISINGSBACKA
- 1814 Marianne Trogen,
BORLÄNGE
- 1815 Johnny Ahl, LINGHEM
- 1816 Conny Johansson, ALVESTA
- 1817 Bo Bergén, HELSINGBORG
- 1818 Reinhold Castensson,
LINKÖPING
- 1819 Helge Solie, SARPSBORG
NORGE
- 1820 Kjell Karlsson, KÖPING
- 1821 Hans Andersson, TRELLE-
BORG
- 1822 Karl Erik Suhr, BORÅS
- 1823 Rolf Sjöbom, STORÅ
- 1824 Ebbe Åsenhed, ÖDESHÖG
- 1825 Claes Mattson, UPPSALA
- 1826 Pelli Aarno, KERAVALA

- FINLAND
- 1827 Allan Wallin, EDANE
- 1828 Bengt Mellgren, TORSLANDA
- 1829 Kurth-Åke Karlsson,
VÄNERSBORG
- 1830 Harriette Holmberg,
TRÅNGSUND
- 1831 Patricia Kyrk, FARSTA
- 1832 Gunnar Stenås, FAGERSTA
- 1833 Inger Forsmo, HUDDINGE
- 1835 Hans M Landstad, HOSLE
NORGE
- 1836 Börje A. Nyman, UMEÅ
- 1837 Sverre Rasmussen,
TÖNSBERG NORGE
- 1838 Jan Bäversten, VÄSTERÅS
- 1839 Johan Leek, GÖTEBORG
- 1840 Lars Erik Lycken, MARIE-
STAD
- 1841 Göran Pilgård, BORÅS
- 1842 Ingvar Ohlsson,
KÖPMANHOLMEN
- 1843 Lennart Björnberg, FARSTA
- 1844 Kjell Nordqvist, KARLSKOGA
- 1845 Kent Andersson, KUNGÄLV
- 1846 Björn-Åke Pettersson,
KALLINGE
- 1847 Christian Diaz, OSLO,
NORGE
- 1848 Per Ericsson, GÖTEBORG
- 1849 Erik Winrot, ÅRE
- 1850 Barbro Ståhlheim, NYKÖPING
- 1851 Brita Södervall, VÄSTERÅS
- 1852 Bo Olsson, VINGÅKER
- 1853 Jan-Åke Larsson, ESLÖV
- 1854 Bengt Björkström, BOLLNÄS
- 1855 Mats Hugo-Persson,
HELSINGBORG
- 1856 Per-Olof Söderström,
HÄRNÖSAND
- 1857 Birgitta Landén,
ESKILSTUNA
- 1858 Svante Lundgren, NYKÖPING
- 1859 Hannes Hanhirona, ESPOO
FINLAND
- 1860 Johnny Åberg, KARLSKRONA
- 1861 Jan-Åke Svensson, SVALÖV
- 1862 Ejnar Røjdmo, KARLSTAD
- 1863 Sten Trolle, FÅRÖSUND
- 1864 Randi Löfgren Höglund,
LJUNGSBRO
- 1865 Lars-Gösta Wiman,
TULLINGE
- 1866 Harry Myhrberg, LOMMA
- 1867 Leif Haraldsson,
VIKINGSTAD
- 1868 Torbjörn Johnsson,
VIMMERBY
- 1869 Jarl Hallberg, DALSJÖFORS
- 1870 Lillemor Krook,
VEJBYSTRAND

- 871 Olle Elin, LINDOME
872 Stein Teppen, TANGEN
NORGE
873 Barbro Hyttäs-Gustavs,
LJUSNARSBERG
874 Gunnar Sjöqvist, TRÅNGSUND
875 Jan T. Jansson, STOCKHOLM
876 Sten-Åke Oveborn, NÖDINGE
877 Gunnar Berg, TROSA
878 Curt Sandberg,
SOLLENTUNA
879 Dag Pedersen,
HUNSTADMOEN NORGE
880 Tord Andåsen,
TROLLHÄTTAN
881 Jan Granholm, GÄVLE
882 Kjell Gullberg, SKOTTERUD
NORGE
883 Kristen Böen, MOLDE
NORGE
884 Christer Nilsson, VÄSTERÅS
885 Christer Claesson, TRANÅS
886 Ari Laaksonen, JÖNKÖPING
887 Gunnar Landström,
MARIESTAD
888 Ivan Edvaller,
KRISTIANSTAD
889 Anna Greta Strömberg,
BORLÄNGE
890 Krister Andersson,
JÖNKÖPING
891 Bo Hansson, BORLÄNGE
892 Britta Olsson, HARMÅNGER
893 Erik Eriksson, JÄRFÄLLA
894 Rune Andersson, HUDDINGE
895 Elisabet Molin, HAVDHEN
896 Bjarne Dahl, DEGERNES
NORGE
897 Kristina Böen, MOLDE
NORGE
898 Göran Berg, LIDINGÖ
899 Per Granath, LERDALA
900 Sven Malmberg, VADSTENA
901 Ulf Jonsson, PITEÅ
902 Lars Klintstad,
HELSINGBORG
903 Tommy Lidgren, UMEÅ
904 Marina Bergström, MÖLNDAL
905 Lars Sundeqvist, ÖRBYHUS
906 Jan-Olof Larsson, BODEN
907 Hans Persson, LINKÖPING
908 Åke Kjellqvist,
STAFFANSTORP
909 Svenn H. Horu, MÖRKVED
NORGE
910 Åke Carlsson, HOLMSJÖ
911 Erik Skommer, TÄLLBERG
912 Joakim Carlström,
SUNDBYBERG
913 Niklas Klingblom,

- LINKÖPING
1914 Bertil Näslund, LYCKSELE
1915 Borgviks Bruks Arkiv, GRUMS
2041 Monica von Martens,
HISINGS KÄRRA
2042 Stellan Eduards, HOVÅS
2043 Rolf Nilsson, HÖNÖ
2044 Bengt Berg, GÖTEBORG
2045 Bengt Ryberg, BORÅS
2046 Per-Göran Kihl, SURTE
3048 Stig Ekman, ÄLVISJÖ
3053 Ragnar Boll, TÄBY
3054 Ingegerd Bergman Ask,
JÄRFÄLLA
3055 Göran Anderlind, UPPLANDS
VÄSBY
3056 Johan Hermelin, VÄLLINGBY

WAGGERYDS GENEALOGISKA FÖRENING

Waggeryds Genealogiska
Förening finns i hjärtat av Småland,
mitt emellan Jönköping och
Värnamo.

I regel brukar initiativet till
föreningar av detta slag komma från
redan etablerade forskare, men unikt
i vårt fall var att den yngre genera-
tionen svarade för bildandet av en
förening.

Det var projektet "fria aktiviteter"
på högskolan som gjorde att fem
grabbar gick till biblioteket för att
förhöra sig om möjligheten att
bedriva släktforskning som "fritt valt
arbete" och om tillgång till ledare i så
fall var tänkbar. Barbro Lundgren
(vår nuvarande ordförande) lovade
att ställa upp, och året var 1980.
Sedan dröjde det till 1985 då vi ansåg
att intresset för forskning inte hade
minskat, utan kursverksamhet o dyl
lockade allt fler till forskarsalen.

Tanken på en förening började
göra sig allt mer gällande, och i
januari 1985 samlades den blivande

interimsstyrelsen. I november 1986
bildades Waggeryds Genealogiska
Förening. Knappt ett 30-tal medlem-
mar var vi från starten. Många av
dessa var s.k. eldsjälar som vi senare
skulle få god nytta av.

Vi är nu uppe i ett 60-tal medlem-
mar. Tyvärr är vårt upptagningsom-
råde för närvarande begränsat till
norra delen av Vaggeryds kommun
med ca 6000 invånare, vilket vi
sedermera hoppas kunna ändra på,
till att även omfatta södra delen av
kommunen, med lika många in-
vånare.

Vår nuvarande verksamhet be-
drivs i huvudsak av kurser med tanke
på att locka till oss ytterligare med-
lemmar. Föreningen har kunnat
skaffa åtskilligt med mikrofilm,
mikrokort och apparatur.

Vi har dessutom ett mycket gott
utbyte med Byarums Hembygds-
förening. Genom våra eldsjälar har
omfattande arbetet genomförts i form
av gravstensinventering, olika
gårdsprojekt, torpinventering mm.
Föreningen utkommer med ett
medlemsblad tre gånger om året,
med ett variationsrikt innehåll från
bygden och dess omnejd.

Medlemsavgiften är 50:- per år.

Har du blivit intresserad av vår
förening så är du välkommen att höra
av dig, ung som gammal till:

Waggeryds Genealogiska
Förening,
c/o Barbro Lundgren
Badplatsvägen 16
567 00 Vaggeryd
Tel 0393-117 11

PITEÅBYGDENS FORSKARFÖRENING

Piteåbygdens forskarförening har
270 medlemmar (1990), varav de
flesta är bosatta i Piteå älvdal.
Föreningen är öppen för alla som
forskar inom Pitebygdens och in-
tresserar sig för en gårds, en bys, en
släkts eller ett namns historia.

För medlemmar och andra in-
tresserade anordnas träffar av olika
slag: forskarkvällar, anbytningskvällar,
medlemsmöten med föredragshållare
och studiebesök till olika arkiv.

Föreningens forskare är synnerli-
gen flitiga vad det gäller renskrifter
av olika arkivalier, vilket bl a framgår

av en notis i nr 22 av Disknologen med Släktforskarnytt.

Man har ett påfallande gott samarbete med andra föreningar, studieförbund, bibliotek, kommunens fritidsförvaltning och museer i Pitebygden.

Föreningen arbetar med ett klipparkiv i samarbete med Piteå Museum. Det innebär att man samlar bygde- och släktreportage samt därtill hörande bilder, familjenyheter, annonser och nekrologer enligt ett särskilt upprättat system. Registret ska finnas tillgängligt både i forskarummet i Piteå bibliotek och i muséet.

Under hösten ordnade man en kurs i datoranvändning där såväl datorprogrammen DISGEN som Holger presenterades.

Föreningens kansli finns på Piteå bibliotek i hembygdsrummet och är bemannat vardagar kl 9.00-15.00 (ibland 14.00-20.00). Dit kan alla vända sig för att få hjälp och goda råd. I hembygdsrummet och i forskarum finns även allt material för forskning: mikrofilm, microfiche, renskrifter, utredningar, böcker, medlemsblad från andra föreningar och mycket annat intressant.

Medlemsavgiften är 60 kr (1991) för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem. Den sätts in på Pg 433 84 37 - 9. Som medlem får du bl a föreningens medlemsblad "Ätt och Bygd" som kommer ut 4 ggr/år.

Kontakta kansliet Maria Olofsson (Piteå bibliotek), tel: 0911-968 00 om du vill bli medlem eller om du har några frågor.

FÖRENINGEN BERGSLAGSARKIV

Föreningen Bergslagsarkiv är en förening med ett par år på nacken. Den bildades 1988 av de arkivinstitu-

tioner som förvarar material från Bergslagen. Med Bergslagen avses i detta sammanhang Kopparbergs, Gävleborgs, Västmanlands, Värmlands, Örebro och Uppsala län.

Föreningen ger ut en årsbok med bidrag från arkiv i bergslagsregionen och från enskilda. Föreningen vill genom publikationen väcka intresse för bygdens förflutna och peka på möjligheterna att genom självstudier tränga djupare ner i kulturmyllan, genom att utnyttja de rika fonderna av kunskap på arkiv, bibliotek och museer.

Ett medlemsskap kostar 100 kr per år och för denna summa erhåller du årsboken samt kallelser till föreningens möten. Om du är intresserad kan du kontakta föreningen ordförande:

Bode Janzon
Värmlandsarkiv
Box 475
651 11 KARLSTAD

Forskar- kontakten

DATAREGISTER ÖVER EMIGRANTER I KARLSTAD

Emigrantregistret i Karlstad har dataregistrerat passagerarlistorna från Göteborg. Det rör sig om hela 620.000 personer! Dessa uppgifter fanns tidigare registrerade, dels i form av ett maskinskrivet kortregister hos Emigrantinstitutet i Växjö, och dels i form av mikrokort från SVAR.

Med datoriseringen öppnar sig

helt nya möjligheter att göra sökningar på förnamn, efternamn, församling etc. Man kan t ex få ett uttag på alla emigranter från en viss församling i alfabetisk ordning. Denna service är avgiftsbelagd.

Registret omfattar fn emigranter under tidsperioden fram till 1890-talets slut. Man nöjer sig dock inte med detta, målet är att registrera vidare ända fram till 1950-talet.

(Strödda Annotationer nr 5, Mars 1991)

SCB OCH EMIGRANT- FORSKNINGEN

SCB har lagt in uppgifter om emigranter och immigranter i en databas. Källmaterialet kommer från prästernas utdrag ur in- och utflyttningslängder och omfattar tidsperioden 1870-1950.

Ur denna databas kan man göra olika uttag, t ex alla emigranter från en viss socken sorterade i alfabetisk ordning. Om varje person finns grunduppgifter som födelseår, civilstånd, utvandringsland och yrke.

Av särskilt intresse för släktforskare är förteckningar över invandrade personer under tiden 1870-1950. Genom dessa kan man återfinna släktingar som utvandrat och senare återinvandrat till Sverige

(Ur Strödda Annotationer nr 5, Mars 1991)

FORSKARKATALOG I VÄSTERGÖTLAND

Släktforskare med släktuppgifter i västgötska socknar inbjudes att vara med i VGF:s nya forskarkatalog.

Västgöta Genealogiska Förening utgav en forskarkatalog 1985. Den anses nu vara föråldrad och en nyttig planeras till hösten 1992. Arbetet med denna har redan påbörjats.

Släktforskare från hela riket (för den delen utrikes också) är välkomna att vara med. Ett villkor är att dina forskningar har relationer till socknar

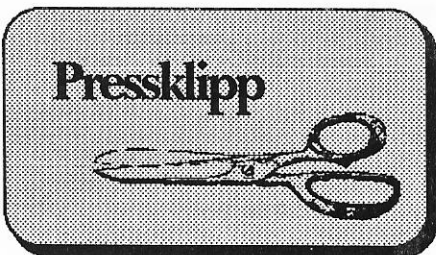
Västergötland.

Katalogen kommer att produceras med DIS-programmet DISFOR och efter den modell som prövats i Skånes Genealogiska Förbund. En speciell blankett för uppgifter till forskarkatalogen har framställts. Om Du inte på grund av medlemsskap i VGF eller någon lokal släktforskarförening i Västergötland har erhållit blanketten, kan Du beställa den från nedanstående adress.

Västgöta Genealogiska Förening
c/o Nils-Olof Olofsson
Box 22
515 01 VISKA Fors

Om Du vet med Dig att Du har anknytningar i vårt landskap bör Du vara med i forskarförteckningen. Ställ alltså Din blankett omgående.

För Västgöta Genealogiska
Förening, Datagrupper
K G Junhall

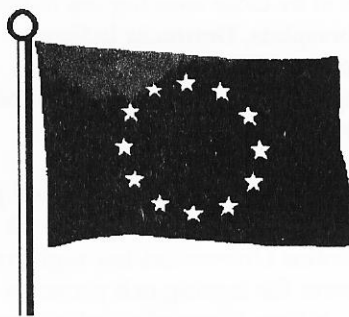

SOLDATREGISTER FÖR ÖSTERGÖTLAND

Garnisonsmuseinämnden i Linköping har påbörjat uppläggningen av ett soldatregister för Östergötland. Det skall omfatta Östgötaregementena till fot och till häst samt båtsmanskompanier. Uppgiftsformulär har färdigställts, med samma data och utformning som provats i andra län. Varje släkt- eller hembygdskforskar som vill medverka i inventeringen kan kontakta:

Soldatregistret i Östergötland
Muséet, Kungliga Livgrenadjär-
regementet
Box 2046
580 02 LINKÖPING
Tel: 013-283065

(ÖGF-Lövet nr 25, April 1991)

EG MEDFÖR STRÄNGARE KRAV PÅ DATAREGISTER

Flera stora svenska dataregister riskerar att få läggas ner om Sverige blir medlem i EG. Enligt en promemoria av datainspektionens verksamhet Sten Wahlqvist bryter flera register mot EG-kommissionens direktiv om dataskydd för enskilda.

Dessa direktiv kräver ett uttryckligt samtycke av den enskilde för att registrering av personuppgifter ska få ske. Vidare har enskilda rätt att få uppgifter om sig strukna ur register som används för marknadsföring och direktreklam. Några sådana bestämmelser finns inte i svensk lag.

EG:s direktiv kan också betyda slutet för datainspektionen, enligt dessa ska varje medlemsstat ha en oavhängig dataskyddsmyndighet, med behörighet till undersökningar och ingripanden mot obehöriga register.

Frågan är om datainspektionen, som en förvaltningsmyndighet under regeringen, kan anses vara oavhängig, skriver Sven Wahlqvist.

(DN 5 Maj 1991)

VIDEOPEL PÅ CD

Philips och japanska Nintendo, världens största videospeltillverkare, planerar att tillsammans utveckla och marknadsföra nästa generations videospel på kompaktskivor (CD). Videospel på kompaktskivor, som dock troligen inte kommer att lanseras förrän 1993, blir alltså Philips nya grepp för att öka marknaden för sina CD-spelare. Företaget har även en hel del andra pågående samarbetsprojekt inom multimediebranchen för utnyttjande

av CD-teknik.

(När speltillverkarna kommer igång brukar priserna gå ner, i detta fall är det intressant m a p CD-spelaren för användning i t ex släktforskning. Red anm.)

(ELTEKNIK 13/91)

PC-ATLASEN

I samband med att Sveriges Nationalatlas tas fram, kommer kompletterande information för persondatorer att distribueras. PC-Atlasens innehåll kan utnyttjas för att rita egna kartor, diagram och bilder.

Första utgåvan av PC-Atlasen är en provutgåva kommer att distribueras på diskett i april 1991 och en fullständig utgåva under hösten 1991. Denna utgåva innehåller material ur de tre första banden: Sveriges kartor, Skogen och Befolkningen. Priset är 1875 kr (inkl moms).

Från 1992 kommer PC-Atlasen att distribueras på CD-ROM.

För närmare information kontakta:

Sveriges Nationalatlas
Kulturgeografiska inst.
Stockholms Universitet
106 91 STOCKHOLM

EFTER ASCII: UNICODE

I en amerikansk datatidning berättar man om problemet med de många tecken, utöver de amerikanska, som finns i olika språk. Eftersom det internationella utbytet via datakommunikation mellan datorsystem vuxit i en rasande fart, har man upptäckt att behovet av blandning av de många olika teckenrepertoarer som förekommer måste ske. För närvarande har ju ANSI / ASCII-standarderna varit vedertagen. Men med 7 resp 8 bitars representation kan ju bara 128 / 256 olika tecken samtidigt identifieras.

Hittills har olika datorföretag tillämpat olika kombinationer av

BILD- HANTERING PÅ GOTLÄNDSKA

En dag i slutet av augusti ringer en nybliven medlem från Gotland. Han berättar att han i Diskulogen sett att vi har funderingar på att utveckla våra släktforskarprogram med möjligheten att på något sätt också hantera bilder från våra släktarkiv. Han kunde tänka sig bidra med sitt kunnande. Beskedet fick jag på min telefonsvarare och jag ringde senare upp det lämnade numret.

Medlemmen heter Göte Stengård och bor i Visby. Vi hade ett långt och givande samtal om datoriserad bildhantering och jag förstod att det var en riktig expert på området jag hade i andra ändan av tråden.

På styrelsemötet strax därpå beslöts det att Sture B och jag (vi är båda piloter) skulle flyga över till Visby för att odla denna intressanta kontakt vidare (tyvärr hade inte Lars B möjlighet att följa med).

Efter landning på Visby flygplats

möttes vi av Göte som tog oss in till sin arbetsplats. Denna är belägen i den omsorgsfullt renoverade f d järnvägsstationen. Där har Göte och en partner företaget DataTeam Gotland AB.

Göte och en forskarstuderande på Kulturgeografiska institutionen på Stockholms Universitet har tagit fram ett system för lagring och presentation av bilder. Detta går under namnet FreeView och är avsett att bli användas i offentliga miljöer och har därför fått en mycket genomtänkt ergonomisk utformning. Avsikten är att använda sk pekskrämar, dvs man pekar direkt på de funktionsknappar som är uppritade på bildskärmen. Systemet presenterar en reducerad bild med en ledsagande textmassa på skärmen tillsammans med ett antal funktions-knappar.

Man kan välja olika bildarkiv, man kan bläddra i bildmaterialet och man kan få 'förstoringar' av dessa som täcker hela skärmen. Man kan också specialstudera detaljer ur bilderna för närmare analys. Vidare kan man märka ett antal bilder för att få dem visade tillsammans på skärmen för jämförande studier. Till varje bild fanns, i det demonstrerade materialet med foton tagna i Visby, också en

karta över Visby med angivande var bilden tagits.

Programmet är skrivet i Turbo-Pascal (liksom DISGEN). Hårdvaran består av en IBM PC/AT med 386-processor, en VGA-skärm och hårddisk. Eftersom bildskärmen inte alltid är en pekskräm, kan naturligtvis även mus och tangentbord användas.

Bilderna har fångats med en hand-scanner och har sedan bearbetats. Varje bild lagras i två upplagor: den lilla kompakta bilden och den kompletta fullskärmsbilden.

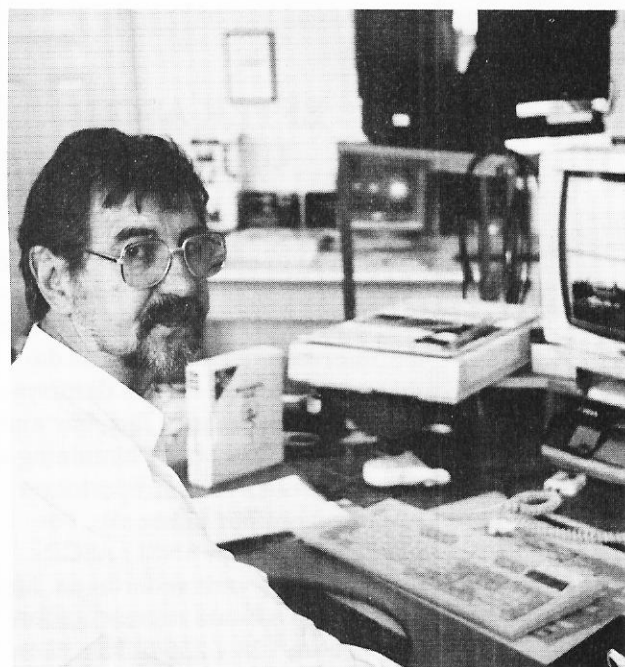
Utifrån denna teknik kommer vi att fortsätta våra diskussioner och vi hoppas få ta del av Götes kunskaper för att söka nya släktforskarverktyg och kanske komplettera DISGEN i någon form. Det är ett spännande arbete som ligger framför oss!

Göte har också, på förfrågan, erbjudit sig att vid 5:e Nordiska DIS-konferensen i Oslo berätta om sitt arbete och sin produkt.

Därmed tar jag mig friheten att utse Göte Stengård till DIS nye verkliga bildhanteringsexpert.

Det är med glädje vi tar emot spontana erbjudanden om kunskapsutbyte på detta sätt och vi ser fram mot ett för alla medlemmar givande samarbete.

Björn J

Göte Stengård vid sin arbetsplats

Bildskärmen kan dels innehålla en full bild eller en förminskad tillsammans med text.

DIS-KRYSS

Förra numrets sommarpyssel i form av ett korsord trodde vi på redaktionen var en lätt match för DIS-medlemmar. Tyvärr blev antalet svar inte vad vi hoppats.

Fyra, ja just det, bara fyra lösningar sändes in. Och de var naturligtvis alla rätt!

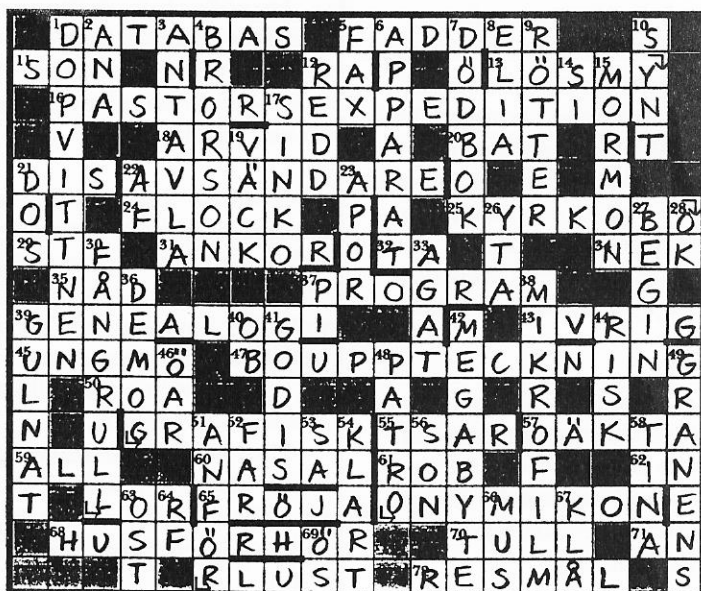
Kanske var det en felskrivning i ledtexterna som knäckte er andra. Tyvärr blev det fel på vågrätt 18 där det skulle stå: Sist i augusti och inte i juli.

Näväl, vi får gratulera följande fluriga korsordslösare, som redan fått sina priser på posten:

Sten Bergmar, Huskvarna
Olle Fåk, Linköping
Jan-Åke Thorsell, Västra Frölunda
Kjell Åberg, Mellerud

Rätta lösningen hittar du här intill.

DIS-KRYSS

EFTER ASCII: UNICODE
forts.

veckan för att uppnå syftet att täcka in flera olika alfabet.

Till följd av detta har 12 olika företag, inklusive IBM, Apple, Sun och Microsoft, bildat ett konsortium för att ta fram en internationell teckenkod som de gett namnet UNICODE.

Med 16 bitars kod kommer man då att kunna identifiera 65536 olika tecken. Detta är fullt tillräckligt för att omfatta alla levande språks alfabet och det klassiska grekiska alfabetet.

Även de kinesiska, japanska, koreanska och taiwanesiska språkens ideogram ryms sedan man konstaterat att två tredjedelar av dessa språk har gemensamma symboler.

I november 1990, efter fem års arbete, förelåg en standardrekommendation.

I juli 1991 räknade man med att standarden skulle vara fastlagd. I skrivande stund känner redaktionen inte till om detta blev uppfyllt.

Oktober

- 14 DIS-ÖST årsmöte
25-27 5:e Nordiska DIS-symposiet, Oslo

November

- 1-3 ICA-Kurirens Släktforskarhelg i Gemla och Tällberg
15 Manusstopp Diskulogen nr 25
16 DIS årsmöte
21 DIS-ÖST tittar på olika kommunikationsprogram och modem.

Februari 1992

- 11-13 Multimedia konferens i Linköping

PROBLEM MED
DISGEN V 3.5

I ett antal brev från DISGEN-användare som dels arbetar vidare i sin version 3.5, dels från sådana som är på väg över till version 5, har ett förekommande problem angivits:

Out of DATA in line 36001 of module xxxx at address mmmm:nnnn

Detta är ett symptom på att innehållet i flockfilen inte är korrekt.

Kontrollera om det finns någon personreferens i form av ett individnummer som refererar till en person som inte existerar eller att individ-

numret är utelämnat.

För att komma åt vilken person som har den felaktiga referensen, gör du så här:

Välj nr 3, kontroll av notiser, i huvudmenyn. Observera på skärmen vilka individnummer som kontrolleras. När felutskriften kommer kan du börja nysta från det senaste korrekta idividnumret du såg. Ta dem i nummerordning en och en och kontrollera relationsnotiserna. Så småningom skall du nog finna den felaktiga uppgiften. Rätta och kontrollera igen.

Denna typ av fel drabbas du av i de flesta av utskriftsprogrammen där relationerna ingår i utskriften: an-sedlar, släkt- och stamtavlor. Naturligtvis slår felet igenom också i kontrollprogrammen.

Med dessa tips tror jag du skall kunna jobba vidare med DISGEN 3.5!

Kvarstår dina problem får du skicka dina filer till mig, så skall jag se vad som återstår att göra!

Björn J

EFTERLYSNING

Jag söker information om min stamfader på min farmors sida. Hans tagna namn var Johannes Helberg och följande står skrivet om honom i en äldre slektstavla:

"Han var född och uppvuxen i Sverige, studerade vid universitetet, deltog i ett par uppror mot konungen, var tvungen att gömma sig hos en präst där han stannade en tid och undervisade barnen. Han förlovade sig i prästens hus med Ulderica Wilhelmina Munck.

Han kunde inte använda sitt eget namn utan tog prästens. Paret flydde till Kristiania där de fick tillstånd att gifta sig i hemlighet den 5 februari 1768.

Hans första hustru dog 1783-84 och han gifte sig för andra gången 1785-86 med Marthe Margarethe Stehnborg från Sverige."

Kan någon hjälpa mig att ta reda på Johannes Helbergs riktiga namn och identifiera hans två hustrur vore jag mycket tacksam!

Christian Höeg
 Ekebackevägen 15
 181 46 LIDINGÖ

SUMMARY IN ENGLISH

The members are invited to the ANNUAL MEETING in Linköping.

A member has raised the question whether the program DISGEN should be developed and marketed within DIS or not. He proposes the DISGEN program to be marketed by a separate company.

A replay to the debate about DISGEN gives the view of the chairman and the program designer.

DISGEN information is given about the status and about enhancements made in version 5.1 which is to be released shortly.

Göran Tegnér comments on a number of topics of interest when using DISGEN.

An article describes how to use a laser printer together with DISGEN in order to get semigraphics work without proper IBM character repertoire in the printer.

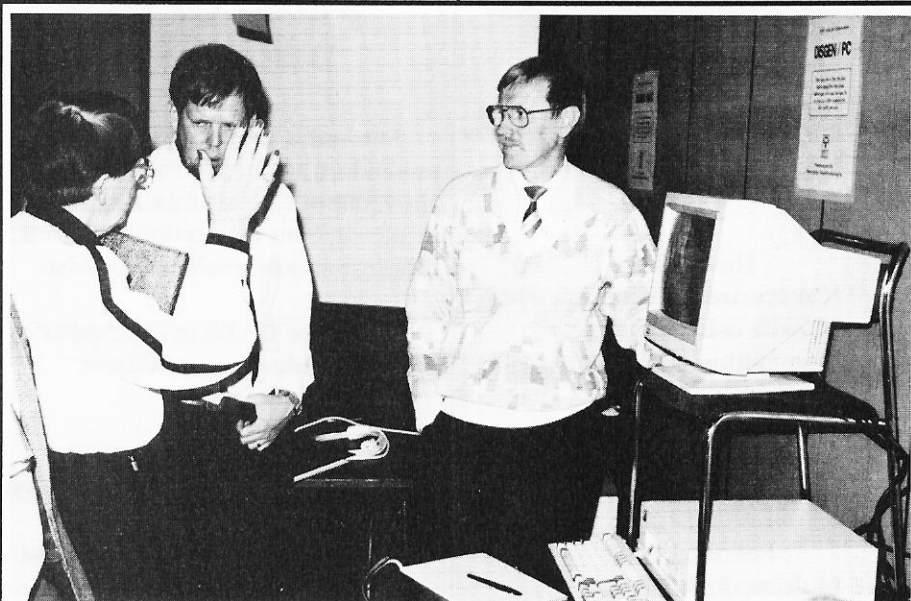
Olof Cronberg has visited the USA and will present a series of articles. He writes about visiting Minnesota and reports from the National Genealogical Society Congress in Portland, Oregon.

Another member, Bertil Stalefors, reports from The Computer Museum in Boston.

The chairman of DIS reports from the annual meeting of SSf and presents the Genealogy Computing Policy of SSf.

New reports from the DISBYT activities. The database contains contributions from about 100 members now.

DIS visited a member on the island of Gotland who has offered his knowledge and experiences in computer stored pictures.

Sture Bjelkåker, till vänster, och Lars Blomberg, till höger, lyssnar på en besökares synpunkter vid DISGEN-datorn.